

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«Менеджмент в освіті та мистецтві»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація: 014.12 (Образотворче мистецтво)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6
від «15» січня 2026 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Менеджмент в освіті та мистецтві
Викладач (-і)	Дяків Марія Володимирівна
Контактний телефон Викладача	+38 0679586553
Е-mail викладача	mariia.dyakiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Зміст освітнього компонента «Менеджмент в освіті та мистецтві» забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців IV рівня акредитації «бакалавр» за спеціальністю 014. 12 – Середня освіта «Образотворче мистецтво». Курс «Менеджмент в освіті та мистецтві» передбачає засвоєння знань про функції менеджменту та його застосування в освіті та мистецтві, а саме управління сферою культури і мистецтва, що включає в себе такі процеси, як керівництво, планування, координацію, розпорядження, контроль. Сучасний менеджмент освітньо-мистецької сфери є багатовекторним інструментарієм розвитку економічних взаємовідносин між митцем-педагогом та суспільством. Освітній компонент дає можливість глибше осягнути процеси формування арт-ринку, а саме як світові мистецькі тенденції впливають на процеси, що відбуваються в Україні.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p><i>Мета</i> курсу базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з дисципліни «Менеджмент в освіті та мистецтві», формування у здобувачів системи знань управління освітніми та мистецькими системами, їх становлення, функціонування та розвиток, розкриття методологічних засад менеджменту в освіті та мистецтві.</p> <p>Згідно тематичних завдань визначені основні <i>цілі</i>, а саме: підготовка фахівців які б здійснювали ефективні зміни у формуванні культурного середовища, пропонувати нові принципи та форми мистецького менеджменту, забезпечувати процес менеджменту в освіті та мистецтві. Важлива увага приділена вивченню особливостям розвитку менеджменту в освіті та мистецтві; історико-культурним факторам формування сучасного менеджменту в освіті та мистецтві; методам реорганізації менеджменту в освіті та мистецтві; організації процесу арт-менеджменту; аналізу стану сучасного арт ринку та стратегії арт-менеджменту.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу на рівні базової середньої освіти.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК) ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології</p>	

в освітньому процесі.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності на основі етичних принципів, толерантності, до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця загальній системі знань про природу і суспільство та значення розвитку суспільства, техніки і технологій.

Фахові компетентності спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)

ФК1. Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.

ФК6. Здатність до формування учнівського колективу, навичок командної роботи; знаходження ефективних шляхів мотивації учнів до саморозвитку; спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

Компетентності для предметної спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (ПК)

ПК1. Здатність глибоко розуміти класичні та новітні мистецтвознавчі поняття і на їх основі розробляти концептуальні засади образотворення.

ПК6. Здатність до організації, управління і моніторингу якості художньо-творчих та мистецько-освітніх проєктів.

ПК10. Здатність до організації, проведення й оцінки результативності навчально-творчих практик, виховних заходів та виставок творів образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН3. Визначати освітні цілі, планувати та проєктувати навчальний процес на основі компетентнісного підходу з урахуванням освітніх потреб учнів; класифікувати форми, методи та засоби навчання предмета. РН4. Добирати та застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування ключових і предметних компетентностей учнів; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

РН7. Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності. РН10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

РН11. Виявляти навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснювати необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності, поваги й толерантності у полікультурному суспільстві.

РН12. Аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності 014.12. Середня освіта (Образотворче мистецтво) (ПРН)

ПРН8. Володіти інформаційними технологіями художньо-педагогічної комунікації та образотворення.

ПРН11. Уміти прогнозувати та коригувати індивідуальні траєкторії художньо-творчого розвитку школярів, зокрема з особливими освітніми потребами.

ПРН13. Уміти прищеплювати учням художні цінності традиційних і сучасних напрямів національного образотворчого мистецтва.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	10
Практична робота	20
Самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
7	014 «Середня освіта»	4	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. «Вступ. Сутність, значення і особливості розвитку «Менеджменту в освіті та мистецтві».	2		
Тема 2. «Процес менеджменту. Види і зміст управлінської діяльності в закладах освіти».	2		
Тема 3. «Менеджмент культурно-мистецької сфери».	2		
Тема 4. «Функції менеджменту в культурно мистецькій діяльності».	2	4	15
Тема 5. «Менеджмент у мистецтві як складова підготовки фахівців з образотворчого мистецтва».		4	15
Тема 6. «Основні підходи до менеджменту неформальної мистецької освіти».		4	15
Тема 7. «Проблеми і перспективи розвитку менеджменту в освітньо-мистецькій діяльності».		4	15
Тема 8. «Педагогічний менеджмент як наука і мистецтво»		4	

б. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Структура розподілу балів передбачас:																												
	<ul style="list-style-type: none"> - конспектування лекцій та опрацювання літератури 10 балів; - виконання трьох доповідей – по 10 балів кожна (в сукупності – 30 балів); - виконання реферату – 15 балів; - виконання самостійної роботи – збір матеріалу, опрацювання літератури до практичних та лекційних занять 25 балів; - проходження тестувань – 10 балів; - проходження контрольної роботи – 10 балів. 																												
	Шкали оцінювання																												
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Університетська</th> <th colspan="2">Національна</th> <th>Шкала ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90 – 100</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">Відмінно</td> <td style="text-align: center;">A</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">80 – 89</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">4</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">Добре</td> <td style="text-align: center;">B</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">70 – 79</td> <td style="text-align: center;">C</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60 – 69</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">3</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">Задовільно</td> <td style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">50 – 59</td> <td style="text-align: center;">E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">26 – 49</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">Незадовільно (з можливістю повторного складання)</td> <td style="text-align: center;">FX</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">1 – 25</td> <td style="text-align: center;">0</td> <td style="text-align: center;">Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)</td> <td style="text-align: center;">F</td> </tr> </tbody> </table>	Університетська	Національна		Шкала ECTS	90 – 100	5	Відмінно	A	80 – 89	4	Добре	B	70 – 79	C	60 – 69	3	Задовільно	D	50 – 59	E	26 – 49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	1 – 25	0	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
Університетська	Національна		Шкала ECTS																										
90 – 100	5	Відмінно	A																										
80 – 89	4	Добре	B																										
70 – 79			C																										
60 – 69	3	Задовільно	D																										
50 – 59			E																										
26 – 49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX																										
1 – 25	0	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F																										

Вимоги до письмових робіт	<p>Виконання письмової роботи передбачає дотримання вимог виконання, написання та термінів подачі письмових завдань запланованих для освітнього компоненту:</p> <p>Реферат - вид письмової роботи, який виконується студентом під керівництвом викладача та направлений на розкриття теми, що вимагає: виявлення розуміння сутності понять і термінів; вміння структурувати основні принципи та методи дослідження; знання теоретичних засад, завдань, методів.</p> <p>Доповідь – наукове повідомлення, яке виконується студентом для розкриття предмету дослідження, для якого проводить збір матеріалу, застосовує методи наукового дослідження, аналізує художні та педагогічні характеристики тощо.</p> <p>Тестування – розроблені згідно предмету освітнього компоненту завдання для контролю знань та засвоєння вивченого матеріалу.</p> <p>Контрольна робота – форма визначення оперативної інформації про рівень засвоєння теоретичних знань і практичних навичок.</p> <p>Оцінювання письмових робіт проводиться згідно шкали оцінювання:</p> <p>А (відмінно) - виконання завдання згідно тематики та поставлених вимог з дотриманням ґрунтовного аналізу досліджуваної проблематики та виявленням авторських умовиводів, гіпотез, припущень тощо - 5 (відмінно) - 90-100 балів;</p> <p>В (дуже добре) – виконання завдання вище середнього рівня із незначними помилками - 4 (дуже добре) - 80-89 балів;</p> <p>С (добре) – виконання завдання із значною кількістю помилок але з достатнім рівнем якості роботи в цілому - 4 (добре) - 65-79;</p> <p>Д (задовільно) – виконане завдання частково відповідає поставленим вимогам та немає авторського рішення - 3 (задовільно) – 55-64;</p> <p>Е (достатньо) – виконане завдання умовне, не опрацьовані головні вимоги, є реплікою чужих робіт - 3 (достатньо) - 50-54;</p> <p>FX (незадовільно) – не виконано основні вимоги до роботи, потребує доопрацювання на всіх етапах - 2 (незадовільно) - 35-49;</p> <p>F (неприйнятно) – завдання на початковому етапі, найнижча якість виконання - 2 (неприйнятно) - 1-34.</p>
Практичні заняття	<p>Практичні завдання пов'язані з лекційним матеріалом та дозволяють розпрацьовувати авторські ідеї, умовиводи, наукові поняття. Практичні заняття – це підготовка до виконання письмових робіт (реферат, доповіді, анкетування-опитування): вибір теми, з'ясування етапів роботи, розробка методології виконання, розробка плану, виконання конкретних завдань тощо.</p> <p>Практичні роботи оцінюються за результатом виконаних завдань і відповідають загальній шкалі оцінювання та її рівням.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання 50 % завдань.</p> <p>Виконання контрольної, тестових робіт та поточних завдань.</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю – залік;</p> <p>Форма здачі – письмова, виконання завдань.</p> <p>Підсумковий контроль у вигляді заліку проводиться у формі виконання письмових завдань. Залік оцінюється згідно шкали оцінювання з урахуванням рівня підготовки студента, його володіння матеріалом, рівню виконаних завдань, вмінням презентувати результати вивчення освітнього компоненту.</p>

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

2. Пропуски занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Немцов В. Д., Довгань Л. Є., Сімок Г. Ф. Менеджмент організацій: навчальний посібник. Київ: ТОВ «УВПК», «ЕксОб», 2000. 392 с.
2. Хміль Ф. І. Менеджмент: підручник. Київ: Вища школа, 1995. 351 с.
3. Антонюк О. В. Менеджмент культурно-мистецької сфери // Часопис. Випуск 11. Культурологія, 2012. С. 104-110.
4. Гагорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль / пер. з англ. Б. Шумиловича. Львів: Літопис, 2008. 360 с.
5. Даниленко Л. І. Менеджмент в освіті. Енциклопедія освіти / ред. В. Г. Кремень. Київ: Хрінком Інтер, 2008. 1036 с.
6. Карамушка Л. М. Психологічні основи управління в системі середньої освіти: навчальний посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 180 с.
7. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): монографія. Київ: МАУП, 2000. 286 с.
8. Кравченко Л. М. Неперервна педагогічна підготовка менеджера освіти: монографія. Полтава: Техсервіс, 2006. 420 с.
9. Маслов В. І., Шаркунова В. В. Принципи менеджменту в установах освіти // Освіта і управління. 1997. № 1. С. 77–84.
10. Рудницька О. П. Культурологічна відповідність мистецької освіти / Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: монографія / за ред. І. А. Зязюна. Київ: Віпол, 2000. С. 108–133.

Додаткова література:

1. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль / пер. з англ. Б. Шумиловича. Львів: Літопис, 2008. 360 с.
2. Головач Н. М. Менеджмент культури в контексті сучасних соціокультурних перетворень.

Культура і сучасність: альманах. Київ: Міленіум, 2017. №2. С. 10-15.

3. Копієвська О. Р., Шевченко Н. О. Соціокультурний менеджмент: історія, теорія та сучасні практики. Київ, 2019. 328 с.

4. Солдатенко О. І. Підготовка менеджерів соціокультурної діяльності до організації дозвілля учнів старших класів. Вісник ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка. 2017. Вип. 149. С. 224-227.

5. Стрітьєвич Т. М. Менеджмент у мистецтві як складова підготовки фахівців з образотворчого мистецтва // Педагогічні науки. Збірник наукових праць. 2016. Випуск Том.2. LXXII. С. 127 -130.

6. Основи менеджменту в галузі культури і мистецтва. Тексти лекцій для студентів спеціальності 025 Музичне мистецтво, / Укл. : Солдатенко О. І. Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2023. 112 с.

7. Яроміч С. А. Менеджмент у сфері культури. Одеса, 2006. 274 с.

Інформаційні ресурси:

1. Міністерства освіти та науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>

2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

3. Портал сучасних освітніх (педагогічних) е-ресурсів. URL: <http://www.intellect-invest.org.ua>

Викладач: Дяків Марія Володимирівна,

доцент кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну